

N:o 15.

Ank. till Riksd. kansli den 29 april 1891, kl. 11 f. m.

Betänkande, i anledning af Kongl. Maj:ts proposition till Riksdagen rörande upphörande af de enligt förordningen den 16 maj 1884 angående bevillningsafgifter för särskilda förmåner och rättigheter utgående bevillningsafgifter af frälseegendomar och lotshemman.

I sammanhang med det, att Kongl. Maj:t till Riksdagen aflåtit nådiga propositioner angående afskrifning af de å viss jord hvilande grundskatter m. m. samt höjning i de under fjerde och femte hufvudtitlarne uppförda anslag till lindring i rustnings- och roteringsbesvären m. m., har Kongl. Maj:t i nådig proposition, n:o 36, som blifvit till bevillningsutskottet hänvisad, föreslagit Riksdagen att, under förutsättning att först omförmälda propositioner vinna bifall, besluta, att de enligt förordningen den 16 maj 1884 angående bevillningsafgifter för särskilda förmåner och rättigheter nu utgående bevillningsafgifter af frälseegendomar och lotshemman från och med år 1892 ej vidare skola utgöras.

Angående denna fråga har föredragande departementschefen i uttalande till statsrådsprotokollet, bifogadt omförmälda propositioner, yttrat, hurusom enligt förordningen den 16 maj 1884, angående bevillnings-

afgifter för särskilda förmåner och rättigheter, skulle för vissa slag af frälseegendomar, nemligen allmänna frälsehemman äfvensom rå- och rörs- samt insockne hemman, jemte vanlig fastighetsbevilning utgöras en särskild bevillningsafgift, hvilken i större delen af landet utginge med visst belopp för hvarje rusttjenstmark. Denna bevilning, den s. k. rusttjenstbevilningen, vore närmast att anse såsom afsedd att utgöra någon ersättning för de större friheter, frälsejorden, särskildt då rusttjensten icke effektivt utgjordes, i jemförelse med skattejorden åtnjöte. Denna rusttjenstbevilningens karakter framginge bland annat deraf, att afgiften upphörde till hälften, då rustningen uppsattes. För de lotshemman, som vore frikallade från rotering, skulle enligt samma förordning viss i förhållande till hemmantalet bestämd särskild bevillningsafgift utgöras. Redan i Riksdagens underdåniga skrifvelse den 24 maj 1873 uttalades, att när afskrifning skedde af grundskatterna, borde äfven den bevilning, som enligt tredje artikeln — motsvarande nu gällande förordning angående bevillningsafgifter för särskilda förmåner och rättigheter — särskildt utgjordes af en viss klass af jordbruksfastigheter, försvinna. Detta uttalande, hvarmed torde hafva åsyftats rusttjenstbevilningen, egde äfven tillämplighet i fråga om bevillningsafgiften för lotshemman, hvilken i författningen angäfvos utgöra en ersättning för roteringsfriheten och därför efter roteringsbesvärets afskrifning ej vidare borde kvarstå. Billigheten deraf, att rusttjenstbevilningen i sammanhang med afskrifningen upphörde, framginge så mycket tydligare, som de hemman, hvilka nu utgjorde denna bevilning, i jemförelse med skattehemmanen skulle komma att åtnjuta en väsentligen ringare förmån af afskrifningen, men sådant oaktadt lika med annan jordbruksfastighet komme att träffas af den förhöjda fastighetsbevilningen. I sammanhang med det förslag till afskrifning af grundskatterna samt rustnings- och roteringsbesvären, som af Kongl. Maj:t förelades 1883 års Riksdag, föreslog ock Kongl. Maj:t, i öfverensstämmelse med hvad skatteregleringskomitén hemställt, att de särskilda bevillningsafgifterna för frälseegendomar och lotshemman måtte upphöra. Angående betydenheten af ifrågavarande inkomster erinrade departementschefen, att rusttjenstbevilningen år 1890 inbragte blott ett belopp af 66,951 kronor 85 öre och bevillningsafgiften för lotshemman samma år allenast 67 kronor 12 öre.

Utskottet, som emot förevarande nådiga proposition icke haft något att erinra, hemställer,

att Riksdagen, under förutsättning att Riksdagen fattar beslut, som sedermera vinner Kongl. Maj:ts godkännande, rörande nu föreliggande frågor om vissa ändringar af värnpligtslagen samt afskrifning af de å viss jord hvilande grundskatter äfvensom om viss lindring i rustnings- och roteringsbesvärerna, måtte bifalla hvad Kongl. Maj:t i förevarande proposition föreslagit.

Stockholm den 29 april 1891.

På utskottets vägnar:

CARL HERSLOW.

Reservationer

af herrar *A. Andersson, Arhusiander, Fredholm, G. Jansson, J. Johansson, O. B. Olsson, S. M. Olsson och N. Persson.*
